

1. ΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟ ΚΟΥΡΔΙΚΟ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/07/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/07/2025

Σελίδα: 43

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Τι επιδιώκει η τουρκική κυβέρνηση στο Κουρδικό

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Στο πρόσφατο συνέδριο του κόμματός του τη 12η Ιουλίου, ο πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν αναφέρθηκε για πρώτη φορά εκτενώς στη νέα διαδικασία επιλύσεως του Κουρδικού. Είχε προηγηθεί την προηγούμενη η τελετή καταθέσεως και καταστροφής των όπλων τριάντα μελών του ΡΚΚ η οποία έλαβε χώρα στη Σουλεϊμανλίγα του Βορείου Ιράκ αλλά και η μαγνητοσκοπημένη δήλωση του ιστορικού ηγέτη του ΡΚΚ Αμπντουλάχ Οτζαλάν για την ανάγκη αυτοδιαλύσεως του ΡΚΚ. Μέχρι τότε ο πρόεδρος της Τουρκίας είχε αποφυγή την προσωπική του εμπλοκή στη διαδικασία της οποίας ιθύνων νους παρέμενε ο κυβερνητικός του εταίρος και αρχηγός του Κόμματος Εθνικιστικής Δράσεως (MHP) Ντεβλέτ Μπαχσελί. Ποια ήταν τα βασικά σημεία αυτής της παρεμβάσεως;

Πρώτον, η αναφορά στις διεθνείς και περιφερειακές εξελίξεις ως αφορμή της πρωτοβουλίας. Οι δραματικές αλλαγές στον πολιτικό χάρτη της Μέσης Ανατολής και όχι οι εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία οδήγησαν κατά τον πρόεδρο Ερντογάν στην υιοθέτηση της στρατηγικής με στόχο μια «Τουρκία άνευ τρομοκρατίας» (*terörsüz Türkiye*). Η θέση αυτή αντίκειται με τις εκτιμήσεις της πλειονότητας των αναλυτών οι οποίοι διακρίνουν εσωτερικά πολιτικά κίνητρα και την ανάσχεση της πολιτικής απειλής του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (*Cumhuriyet Halk Partisi-CHP*) ως τον κινητήριο μοχλό της πρωτοβουλίας.

Δεύτερον, η προσπάθεια αναπροσδιορισμού του πλαισίου της τουρκικής πολιτικής ταυτότητας υπό την αιγίδα του σουνιτικού Ισλάμ. Η αναφορά στην «αδελφσύνη Τούρκων, Κούρδων και Αράβων» αλλά και στην παγκόσμια ισλαμική κοινότητα (*ümmet*) ως το θεμέλιο της σύγχρονης Τουρκίας αντίκειται απολύτως στις αντιλήψεις του Κεμάλ Ατατούρκ αλλά και όλων των τουρκικών Συνταγμάτων. Ενδιαφέρον εξάλλου παρουσιάζει και η προσθήκη των Αράβων. Πέραν της ήδη υπάρχουσας αραβόφωνης

μειονότητας που κατοικεί στις νότιες και νοτιοανατολικές επαρχίες της Τουρκίας, επιχειρείται η αναπλαισίωση της παρουσίας και των εκατομμυρίων σύρων προσφύγων και η ανάδειξή τους ως ισότιμων μελών της ιδρυτικής κοινότητας της σύγχρονης Τουρκίας. Η επιτυχία αυτού του εγχειρήματος είναι μάλλον αμφίβολη, δεδομένου ότι τα ξενοφοβικά ανταντακλαστικά της τουρκικής κοινωνίας εναντίον των σύρων προσφύγων δεν φαίνεται να επηρεάζονται από τις κοινές θρησκευτικές αναφορές. **Τρίτον**, η ανάδειξη του φιλοκουρδικού Κόμματος Ισότητα και Δημοκρατίας των Λαών (*Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi-DEM*) ως οιοσεί τρίτου κυβερνητικού εταίρου. Τούτο αποσκοπεί όχι μόνον στην προώθηση των σχεδίων του κυβερνητικού συνασπισμού για αναθεώρηση του Συντάγματος αλλά και στην πολιτική απομόνωση του αντιπολιτευομένου CHP. Παρά τις περί του αντιθέτου δηλώσεις των ιθυνόντων του DEM, η συμμετοχή τους στη διαδικασία χωρίς να προσδώσουν νομιμοποίηση στις υπόλοιπες κυβερνητικές πρωτοβουλίες θα είναι πολύ δύσκολη.

Οι οποίοι μένουν εκτός αυτού του νέου «προσκλητηρίου αδελφσύνης»; Οι νέοι αποσυνάγωγοι είναι όσοι δεν ενστερνίζονται την ιδεολογία του πολιτικού Ισλάμ, εμφορούνται από δυτικές πολιτικές αξίες και αντιδρούν στο ενδεχόμενο εμπεδώσεως ενός αυταρχικού ισλαμιστικού καθεστώτος στην Τουρκία. Επιχειρώντας τον προσεταιρισμό του κουρδικού στοιχείου και τον αναπροσδιορισμό των διαιρετικών τομών της τουρκικής κοινωνίας, ο κυβερνητικός συνασπισμός επιδιώκει να ανακόψει τη δημοσκοπική άνοδο του CHP αλλά και να επιτύχει την αναθεώρηση του Συντάγματος με σκοπό την παγίωση της πολιτικής κυριαρχίας του.

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπιθλίκεν και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του **ΕΛΙΑΜΕΠ**